

10 ÁR HJÁ DE GAULLE

Tað byrjaði við álopi á amerikansku sendistovuna í Algeir

FYRI 10 ÁRUM SIÐAN KOM DE GAULLE TIL RÆÐIÐ Í FRANKARIKI. HANN VARÐ HILDIN AT VERA EINASTI MAÐUR, IÐ KUNDI BJARGA LANDINUM Í EINARI KREPPU- OG LAGNUSTUND. ALT SAMAN ER EITT SIND-UR ANNARLEIÐIS Í DAG MEN LAT OKKUM LEITA 10 ÁR AFTUREFTIR.

Tað eru 10 ár síðan fjórða lýðveldið fekk sitt banahogg og grundarlagið varð lagt til fimta franska lýðveldið.

Hetta hendi í Algeir.

Pierre Pflimlin, fólkarepublikanarin, elssassari, av nokrum nevndur »ein Mendes-France sum gongur til messu« orsakað av liberalu sjónarmiðum sínum, var í ferð við at skipa stjórn.

Algeir-europeararnir bóru ótta fyrri at hann vildi samráðast við frælsisrørsluna. Tí sendi teir boð um aðalverfall. — Ferð kom á hendingarnar, tá ein flokkur av fólki gjordi álop á amerikansku inforntationsskrivstovuna. (Algeir-europeararnir hildu, at amerikumennt trýstu á fyrri at fáa í lag eina samráðingarloysn, algeirarnir vóru líka óðir inn á teir, tí teir lótu Frankariki hernaðarligan stuðul). Rútarnir vórðu sorlaðir, bókurnar á bókasavninum spjaddar eftir gotunum, og so fóru teir víðari.

Farið til stjórnarborgina

Herleiðarnir Salan og Massau skuldu leggja ein krans við ein kriggsminnisvarða. 30.000 fólk flokkaðust um herleiðarnar. Hernaðarligir hátalaravognar komu á staðið og róptu: Farið til stjórnarborgina — vísið tykkara misnøgd har.

Tað gjordi fjoldin.

Ein tíma seinri kom Salap.

Enn gekk ein tími og 40 minuttir. Tíðin varð brúkt til at gera álop á stjórnarborgina og til at tveita innihaldið í kartotekunum út gjøgnum vindeygumi.

So steig Salan fram á balkónina saman við Massau: »Ein nevnd til frama fyrri almennu trygdina er skipað undir míni leiðslu.« segði hann. »Eg havi boðað Coty, forseta, — og de Gaulle, herleiðara, frá hesum telegrafískt.«

Dagin eftir var tað veruleiki, at hervaldið hevði tikið ræðið í Algeir. Søgumenn, ið hava kannað,

hvat veruliga hendi, siga, einir triggir, fyra bólkir samstundis royndu at fáa mótmælistiltøkini til beinleiðis kollvelting. Veruliga hendi kollvelting á balkónini á stjórnarborgini.

Eg eri til reiðar, segði de Gaulle

14. mai gjordist Pflimlin forsetisráðharri. Hann royndi at spæla millum teir ymisku uppreisnarlóðarnar í Algeir — m.a. við at senda skip við 3500 hermonnum til stuðuls fyrri algeirsku uppreisnarmenninar (!) og takkaði alment »fyrri tær tænar, herurin hevði veitt lýðveldinum.«

15. mai lat de Gaulle frá landsbygd síni Colombey-les-deux-Eglises Frankariki víta, at »eg eri til reiðar at taka við valdinum í lýðveldinum.«

Kollveltingin í Algeir helt fram Korsika var tikin av uppreisnarmonnum, og longa tá 15 dagar vóru farnir legði Pflimlin frá sær sum stjórnarleiðari.

Hin 76 ára gamli forsetin Coty ringdi til hin 67 ára gamla herleiðaran de Gaulle tíðliga á morgni hin 29. mai.

— de Gaulle sveyur, var svarið.

— Eg misummi honum, svaraði Coty tungur á málinum.

Coty segði tjóðartinginum frá, at landið stóð á gravarbakkanum til borgarakrigg, og at hann hevur biðið »hin fremsta av øllum franskmonnum« um at skipa eina nationala samgongustjórn.

Síðstu ferð í gamla Citröen-num

Hesin »fremsti« franskmaðurin var de Gaulle. Kl. 16 seinrapartin sama dag koyrdi de Gaulle til París — fyrri síðstu ferð í sínum gamla Citröen 1952, sum nú varð býttur um við dýrari luksusbilar.

Kl. 18 avgjordu sosialistarnir, sum annars høvdu svarið, at teir einki vildu hava við de Gaulle at gera, at teir kortini vildu styðja hann. Og kl. 21.30 kundi Coty siga frá, at de Gaulle var til reiðar at skipa stjórn.

Algeirbardagin, sum higartil hevði kostað 68.000 mannaliv, endaði ikki fyrr enn fyra ár seinri, og tá var talið av teimum, ið latid høvdu liv, komið uppi 181.000.

Charles de Gaulle

de Gaulle og valdsmeigi hansara

Tað vald, sum hernaðarliga kvettið í Algeir gav de Gaulle í hendi, tók hann handfast um. Longu dagin eftir, sum hann var settur til forsetisráðharra, fekk hann ymiskar fullmaktir, í september fekk hann víðitikið eina stýrisskipan, sum legði valdið í hendurnar á forsetanum, og í desember varð hann sjálvur valdur til forseta við 78 pst. av atkvøðunum.

Í 1960 byrjaði de Gaulle fyrri fyrstu ferð at tala um eitt »algeirskt Algeir« í staðin fyrri eitt »franskt Algeir«, í 1961 tók hann upp samráðingar við uppreisnarleiðarar og í 1962 endaði bardagin.

Aripi aftaná hevur de Gaulle brúkt til at umleggja franska uttanríkispolitikkinn á sin serskilda hátt, og í 1965 varð hann afturvaldur — hesa ferð fyrri fyrstu ferð við fólkaatkvøðu — og fekk 55 pst. av atkvøðunum.

Uttan kvettið, eitt heilt annað Europa

Uttan Algeir-kvettið vildi de Gaulle neyvan verið komin framftur úr bygd síni við 365 íbúgvum.

Hin politiski høvuðsleikarin, Pflimlin, fekk stundir til at angara. — Sum leiðari av tí fronsku Europarørsluni (og Europaræðsins forseti) gekk hann de Gaulle fult og heilt á meti, so hann sjálvur gjordist ráðharri, men bara ein mánað. Síðani fór hann frá sum mótmælimóti, at de Gaulle spenti bein fyrri samling av Europa.

Og hin hernaðarligi høvuðsleikarin, Salan, herleiðari, sum lutvist tvingaður av umstøðunum, setti de Gaulle til røðurs, kann nú hugsa um franskan politikk í fongslu sínum, har hann situr, tí hann royndi at beina fyrri de Gaulle trý ár seinri. Ein vana ligur uggi fyrri hann kann tað verða, at starvsfelagi hansara, Massau, herleiðari, sum var so heldigur at verða heimkallaður í óráði í 1961, nú er ein stórir maður og óvæsti leiðari fyrri fronsku herliðunum í Vesturtýskalandi.

Føroya Studentaskúli

Umsóknir um upptøku í 1. studentaflokk verða at senda skúlanum innan 27. juni. Umsøkjararnir, ið skulu fylla 16 ár innan 1. februar, 1969 tilskila, hvørja deild matematiska ella nýmálsliga, teir ynskja at koma í, og viðleggja dops- ella navnaseðil umframt realprógv (ikkí avrit) ella (næmingar úr 2. real) karakterbók við ársroyndarúrslitinum. Tey, ið sækja inn í nýmálsliga deildina, senda eisini prógv fyrri latinroynd. Allir umsøkjarar biðja skúlan, teir ganga ella hava gingið í senda ummælið beinleiðis. Hvør einstakur fær at víta í brævi, um hann verður upptikin ella ikki.

Tey, ið zetta at sækja um bústað á kostdeildini, verða biðin um beinanvegin, og innan 15. juni, at skriva eftir umsóknarblað til hesa deild.

Hoydalar, 1. juni 1968.

REKTARIN

Ms. »Tróndur«

Hesar broytingar eru í ferðatælanini 1., 3. og 4. juni:

Leygardag 1.6.

kl. 7.00

Tórshavn

Strendur

Saltangará

Kaldbak

Strendur

Saltangará kl. 9.00

Tórshavn

*

kl. 13.00

Tórshavn

Strendur

Saltangará

Tórshavn

*

kl. 15.00

Tórshavn

Strendur

Saltangará

Kaldbak

Tórshavn

*

kl. 17.15

Tórshavn

Oyri

Tórshavn

Mánadag 3.6.

kl. 7.00

Tórshavn

Strendur

Saltangará

Kaldbak

Tórshavn

*

kl. 9.15

Tórshavn

Oyri

Tórshavn

*

kl. 17.00

Tórshavn

Strendur

Saltangará

Tórshavn

*

kl. 19.00

Tórshavn

Oyri kl. 20.15

Strendur

Saltangará kl. 21.30

Tórshavn

Týsdag 4.6.

kl. 7.00

Tórshavn

Strendur

Saltangará

Tórshavn

kl. 10.00

Tórshavn

Strendur

Saltang. kl. 11.00

Tórshavn

kl. 17.00

Tórshavn

Strendur

Saltang. kl. 11.00

Tórshavn

AS. THORSHAVNS MÆLKEFORSYNING & MARGARINEFABRIK

GALVANISERAD RØR:

1/2" 3/4" 1" 1 1/4" 1 1/2" og 2".

Eisini ógalvaniserad, og øll sløg av rørdøilum.

Eina 15 fyrsta flokks rør og rørdøilur.

Fáast altíð hjá

Pi MARIA POULSEN

Tælfon 2100 og 2001.

